

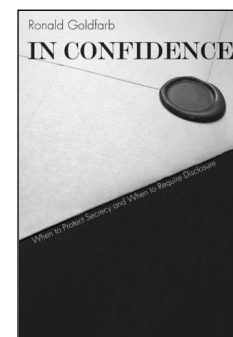
GOLDFARB, R. *In Confidence: What to Protect Secrecy and When to Require Disclosure*.

New Haven: Yale University Press, 2009.

ISBN 978-0-300-12009-7

PER LORETO CORREDOIRA Y ALFONSO

Professora titular de dret de la informació de la Universitat Complutense

In Confidence: When to Protect Secrecy and When to Require Disclosure

Els llibres com aquest de Ronald Goldfarb no són gaire habituals. Una obra en la qual es fa una extensa descripció, amena i rigorosa, d'un dels grans temes jurídics de la societat contemporània: l'"evanescent concepte de privacitat". Un debat especialment polèmic en els àmbits jurídics i periodístics dels EUA. Goldfarb és un advocat prestigiós i veterà que ja va treballar amb Robert F. Kennedy i que és especialista en el constant debat legal entre justícia i mitjans. La seva última obra important va ser *TV or not TV, Television, Justice and the Courts*, editada el 1998 per la New York University Press.

El llibre, centrat òbviament als Estats Units, està dividit en tres grans qüestions que s'engloben sota el títol de *confidencialitat*. La primera és l'estudi de la confidencialitat de dades personals, la intimitat i la revelació d'informació privada. Aquí distingeix entre confidencialitat, privacitat i secrets professionals, una distinció molt interessant que s'analitza més endavant. En el camp dels secrets professionals, el llibre tracta de la confidencialitat mèdica, la d'advocats, la de sacerdots, així com de l'anomenat privilegi familiar o matrimonial i el secret empresarial. L'obra descriu els recents casos de periodistes incriminats i condemnats per "no revelar les seves fonts" informatives, com ara el cas de Judith Miller, periodista del New York Times, que es va negar a revelar davant del jutge la font que li havia comunicat que l'esposa d'un diplomàtic nord-americà era membre de la CIA. La segona qüestió que es tracta al llibre és la dels secrets governamentals i judicials, tot i que el seu estudi és una mica menys detallat. Abunda en la descripció i aplicació de la Freedom of Information Act (FOIA), una llei aprovada el 1966, i modificada el 1974 i el 1986. Finalment, la tercera qüestió es refereix a la confidencialitat en el camp de les noves tecnologies i les xarxes socials, tema que sí que s'ha tractat més en la bibliografia recent, amb profusió d'obres a un i altre costat de l'Atlàntic. Són objecte de l'anàlisi de l'autor el control de Google, la identificació de radiofreqüències o dels mòbils, a més de la reutilització (*re-use*) de la informació pública.

Una de les grans aportacions d'aquesta obra és la de comparar la jurisprudència del Tribunal Suprem dels EUA des del segle XVIII a través dels diversos canvis introduïts a la Constitució, coneguts com *esmenes*. En aquest sentit, es troba a faltar un índex de jurisprudència per temes i l'evolució de la jurisprudència constitucional nord-americana pel que fa als temes tractats.

Més enllà de la descripció de continguts, si s'analitza la primera part del llibre, que és el que correspon pròpiament al títol del llibre, es pot observar com l'autor argumenta, des del punt de vista del dret, que l'autonomia personal és la que fonamenta tant la confidencialitat en l'àmbit legal (advocats, jutges), com la *privacy* en allò mèdic i allò pastoral. Una posició que em sembla encertada. Menys suport i jurisprudència ha tingut el pretès dret a la confidencialitat que es reclama des de les empreses i la universitat. Als EUA s'han donat diversos casos judicials en què s'ha resolt contra investigadors científics que es negaven a revelar les seves enquestes, dades d'estudis, etc. per raons de confidencialitat. Aquesta pretensió tampoc no ha prosperat en el legislatiu, ja que el Congrés va rebutjar el projecte de llei conegut com "Researcher's Privilege Act" el 1999.

La principal aportació del llibre és la distinció que fa l'autor entre *privacy*, *confidentiality* i *information privileges*. El fonament del concepte de *privacy* no consta expressament ni en la 3a ni en la 4a Esmena de la Constitució, on sí que es reconeixen la llibertat de domicili, es prohibeixen les intromissions en la intimitat (per exemple, les recerques), i es protegeix la persona del dret a la no-comercialització de la seva personalitat. Per a Ronald Goldfarb, mentre que la *privacy* es refereix a la llibertat en l'àmbit individual, és a dir, al lliure moviment, al control de la pròpia identitat, a l'autodeterminació, la propietat sobre dades personals, incloent-hi el dret a estar sol, la *confidentiality*, en canvi, es refereix a guardar secrets personals i informació privada. Així la confidencialitat, "més que un dret personal, és un principi d'ètica jurídica que s'aplica en el moment en què una informació ha de ser revelada, o al contrari, romandre confidencial" (pàg. 22). A Espanya, per auto-

determinació entenem la propietat i la disposició sobre dades de caràcter personal com a part de la nostra intimitat informàtica (art. 18 CE).

A més d'aquests dos conceptes Goldfarb considera que, a l'arena pública, n'hi ha un altre que s'ha de tenir en compte, que és el de determinats "privilegis" de comunicació: *information privileges*. Es tracta de diversos estatuts personals o professionals que es poden invocar en un judici: el secret professional del periodista, del metge o del sacerdot. Com sabem, aquesta és una pràctica habitual als EUA i també a la Unió Europea, tot i que amb reconeixement i garanties desiguals en els estats i/o països. Hi ha altres grups que també han sol·licitat aquests mateixos privilegis encara no reconeguts: per exemple les víctimes de crims i els treballadors socials.

De fet, el Tribunal Suprem és restrictiu quant a engrossir la llista de privilegis. Per exemple, es va negar aquest dret de confidencialitat a la Universitat de Pennsilvània en un cas d'investigació (Cas Univ. of Pen v EOC 493 US, 182, 194 (1990)). Als EUA la revisió d'experts o *peer-review* dels processos de publicació, així com els concursos de càtedres, també generen informació confidencial que s'ha portat als tribunals. En el cas Syposs v United States 63, F. Supp. 2 d, 203 (1999), la justícia nord-americana va sentenciar que la llibertat científica no inclou la confidencialitat i va desestimar la petició que un expedient es mantingués secret.

L'autor manté que s'han de reduir o fins i tot eliminar supòsits excepcionals en l'ús de la informació —com ara el secret pastoral, fet que no justifica prou—, mentre que considera que han de millorar els casos en què la confidencialitat s'ha de protegir. Tot això sense perjudici que la democràcia es desenvolupi sota el principi de transparència pública.

Per acabar, el llibre proposa un conjunt de reformes legals: la primera, que s'aprovi una llei federal sobre el secret professional del periodista, ja que aquest tipus de *shield-law* només existeix en alguns estats dels EUA i diversos periodistes i blockeers han anat a la presó per no tenir aquestes "lleis escut", que atorguen una protecció als periodistes i així poden evitar ser acusats de no col·laborar amb la justícia; la segona és que es tipifiquin clarament els supòsits de delictes i faltes comesos a través de les TIC i, finalment, també com a novetat poc escoltada a Espanya, que s'estenguin els drets a la confidencialitat a les institucions educatives i a les famílies, per la naturalesa dels fets que duen a terme.

Bibliografia

GOLDFARB, R. *TV or Not TV, Television, Justice and the Courts*. Nova York: New York University Press.